

Sygn. akt I ACa 1569/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Struzik
Sędziowie:	SSA Elżbieta Uznańska SSA Marek Boniecki (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Katarzyna Rogowska

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa W. P.

przeciwko P. P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 24 sierpnia 2015 r. sygn. akt IX GC 593/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Marek Boniecki SSA Andrzej Struzik SSA Elżbieta Uznańska

Sygn. akt I ACa 1569/15

Uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 5 lutego 2016 r.

Powód W. P. domagał się zasądzenia w postępowaniu nakazowym od P. P. kwoty 157.514,70 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu tytułem wynagrodzenia za wykonane na rzecz pozwanego usługi transportowe.

Nakazem zapłaty z dnia 22 kwietnia 2015 r. wydanym w sprawie o sygn. IX GNc 306/15 Sąd Okręgowy w Krakowie uwzględnił w całości żądanie pozwu.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwany wniósł o uchylenie nakazu w całości i oddalenie powództwa. Skarżący zarzucił, że powództwo jest przedwczesne, albowiem nie dał swoim zachowaniem powodowi podstaw do jego wytoczenia. Podniósł, że z uwagi na swój zły stan zdrowia prowadził z powodem rozmowy na temat spłaty zadłużenia i nabrał przekonania, że powód będzie oczekiwał od niego dobrowolnych wpłat. Pozwany zakwestionował także przedłożone przy pozwie dokumenty jako poświadczone za zgodność z oryginałem przez radcę prawnego, którego pełnomocnictwo nie zostało mu doręczone. Wskazał też na braki formalne pozwu polegające na niezaokrągleniu podanej w nim wartości przedmiotu sporu. Z ostrożności procesowej wniósł o rozłożenie należności na 48 rat.

Wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Krakowie utrzymał w mocy wydany przez siebie w sprawie IX GNc 306/15 nakaz zapłaty w całości.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że: powód od szeregu lat świadczył na rzecz pozwanego usługi transportowe; od 2014 r. zaprzestał całkowicie regulowania należności z tego tytułu; powód wystawił faktury VAT numer: (...), (...); pozwany faktury przyjął i osobiście potwierdził odbiór faktur; terminy płatności faktur minęły odpowiednio w dniach: 18.03.2014, 24.03.2014, 24.03.2014, 29.03.2014, 02.04.2014, 02.04.2014, 14.04.2014, 14.04.2014, 17.04.2014 ;19.04.2014, 26.04.2014, 26.04.2014, 26.04.2014, 26.04.2014, 27.04.2014, 27.04.2014, 27.04.2014, 30.04.2014, 30.04.2014, 07.05.2014, 07.05.2014, 10.05.2014, 18.05.2014, 18.05.2014, 20.05.2014, 20.04.2014; 20.04.2014, 20.04.2014. Z chwilą upływu terminu płatności faktur powód podjął próbę polubownego doprowadzenia do uregulowania należności pozwanego ale w trakcie spotkania pozwany proponował uregulowanie wyłącznie 30% należności. Po tym spotkaniu pozwany przestał odbierać od powoda telefony. Powód przez okres prawie dwóch lat nie zdołał odzyskać należności, podobnie jak jego syn, wobec którego pozwany zalega z kwotą około 200 tysięcy złotych. Do czasu sprawy w sądzie nie wyrażał zgody na uregulowanie należności przez pozwanego w ratach. W dniu 21 maja 2014 r. powód wysłał pozwanemu wezwanie do zapłaty, które okazało się bezskuteczne.

W ustalonym przez siebie stanie faktycznym, po dokonaniu analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Okręgowy uznał powództwo za uzasadnione. Na okoliczność wykazania przysługującej wierzytelności powód przedstawił faktury obciążające pozwanego określoną kwotą ze wskazaniem sposobu i terminu płatności. Pozwany nie zaprzeczył istnieniu wierzytelności stwierdzonej fakturą, podnosząc jedynie przedwczesność wystąpienia z pozwem. Z faktu podpisania faktur i zaopatrzenia ich w pieczętkę firmową pozwanego, zdaniem Sadu należało wywnioskować, że faktura nie była jedynie dokumentem rozliczeniowym ale stanowiła równocześnie pokwitowanie wykonania usługi. Jako podstawę prawną uwzględnienia żądania Sąd powołał art. 774 k.c. Sąd pierwszej instancji nie znalazł też podstaw do rozłożenia należności na raty. Powód poniekąd akceptował rozłożenie należności na raty ale tylko w razie zawarcia ugody sądowej. Pozwany ani jego pełnomocnik nie wzięli udziału w posiedzeniu Sądu, które dawało możliwość zawarcia takiej ugody.

Wyrok powyższy zaskarżył w całości apelacją pozwany, wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa, ewentualnie uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Apelujący zarzucił naruszenie: 1) przepisów postępowania poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 98 i 99 k.p.c., a nie zastosowanie art. 100 i 102 k.p.c., pomimo że pozwany nie dał powodowi podstaw do wytoczenia powództwa, a powód postąpił nielojalnie, nie respektując uzgodnień poczynionych z pozwanym przed wniesieniem pozwu co do prolongaty zadłużenia; 2) art. 233 §1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie, tj. z pominięciem złożonej przez pozwanego w zarzutach od nakazu zapłaty propozycji ratalnej spłaty zadłużenia wobec powoda oraz dowodów świadczących o tym, że do zadłużenia pozwanego względem powoda doszło na skutek złej kondycji psychicznej pozwanego – co doprowadziło do uznania przez Sąd pierwszej instancji, że w niniejszej sprawie

brak jest podstaw do rozłożenia należności na raty; 3) art. 320 k.p.c. poprzez uznanie, że w niniejszej sprawie brak jest podstaw do rozłożenia należności na raty; 4) art. 5 k.c. przez jego niezastosowanie do ustalonego w sprawie stanu faktycznego

i w konsekwencji przyjęcie, że nie zachodzą przesłanki nadużycia prawa podmiotowego przez powoda w postaci żądania zapłaty całej wierzytelności wobec pozwanego w ramach wniesionego pozwu, podczas gdy strony ustaliły wcześniej telefoniczną prolongatę spłat zadłużenia w ramach ustnej ugody pozasądowej; 5) art. 6 k.c. przez uznanie, że powód udowodnił swoje roszczenie w stopniu pozwalającym na jego zasądzenie.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż Sąd Okręgowy prawidłowo, z poszanowaniem reguł wyrażonych w przepisie art. 233 §1 k.p.c. ustalił stan faktyczny sprawy, co sprawiło, że Sąd Apelacyjny przyjął go za własny. Pozwany w istocie nie kwestionował ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę wydania zaskarżonego orzeczenia, zaś zarzut naruszenia ww. przepisu wiązał wyłącznie z nieuwzględnieniem jego wniosku o rozłożenie świadczenia na raty.

Oczywiście nieuzasadniony był zarzut obrazy art. 6 k.c. Na wstępie zauważyć należy, iż zarzut naruszenia tego przepisu bez powiązania go z inną normą o charakterze materialnoprawnym mógłby okazać się skuteczny wyłącznie wtedy, gdyby Sąd wadliwie rozłożył ciężar dowodu w sprawie. Pomijając nawet tę kwestię, zauważyć trzeba, że skarżący w apelacji w żaden sposób nie uzasadnia podniesionego w tym względzie zarzutu. Co więcej, jest w prezentowaniu swojego stanowiska niekonsekwentny. Z jednej strony podnosi bowiem, że powód nie udowodnił swojego roszczenia, z drugiej eksponuje zarzuty naruszenia art. 320 k.p.c., art. 5 k.c. czy art. 102 k.p.c. Niezależnie od powyższego, zgodzić należy się z Sądem Okręgowym co do tego, że powód w sposób należyty wykazał przysługujące mu względem pozwanego wierzytelności. Każda z przedłożonych faktur zawiera opis wykonanej przez powoda usługi, jej wartość, termin zapłaty oraz podpis pozwanego potwierdzający te wszystkie dane. Wskazać w tym miejscu trzeba, że na rozprawie w dniu 24 sierpnia 2015 r. powód okazał Sądowi oryginały faktur. Z kolei pozwany nie przedstawił jakiegokolwiek dowodu na okoliczność, że pozwany nie wykonał usług lub uczynił to w sposób nienależyty, zawyżył wynagrodzenie tudzież w sposób nieuprawniony wskazał termin zapłaty. Tym samym roszczenie powoda znajdowało uzasadnienie w przepisie art. 774 k.c.

Pozwany nie udowodnił również, aby strony umówiły się co do zmiany terminu zapłaty wynagrodzenia. Twierdzenia skarżącego w tej kwestii nie znalazły odzwierciedlenia w żadnym dokumencie, a także zeznaniach powoda. Wysoce wątpliwe jest przy tym, aby powód godził się na zawarcie w tym zakresie ustnego porozumienia, chociażby z uwagi na możliwość narażenia się na podniesienie zarzutu przedawnienia po upływie terminu przewidzianego w art. 792 k.c. Nawet sam pozwany nie jest przekonujący w swoich twierdzeniach, podnosząc w zarzutach od nakazu zapłaty, że „był przekonany – na podstawie treści przeprowadzonych z powodem rozmów telefonicznych, że powód odniósł się do jego sytuacji ze zrozumieniem i będzie oczekiwać dobrowolnych spłat zadłużenia”. Pomijając fakt, że porozumienie takie nie wydaje się prawdopodobne w obrocie profesjonalnym, zauważyć należy, iż nawet z samych twierdzeń pozwanego nie wynika, jaki ewentualnie termin strony miałyby zgodnie ustalić.

Nie mógł odnieść także zamierzonego skutku zarzut naruszenia art. 5 k.c. Spójne w tej mierze poglądy orzecznictwa i doktryny wskazują na wyjątkowy charakter powoływanego przepisu, co między innymi związane jest z domniemaniem, że strona wykonuje swoje prawa podmiotowe zgodnie z zasadami współżycia społecznego. Pozwanemu domniemania tego wzruszyć się nie udało. Po pierwsze, pozwany nie wykazał, aby miały miejsce okoliczności, które jego zdaniem mogłyby świadczyć o nadużyciu prawa podmiotowego przez powoda, tj. zapewnienie o woli oczekiwania na dobrowolne wpłaty na poczet wynagrodzenia tudzież „telefoniczna prolongata spłat zadłużenia

w ramach ustnej ugody pozasądowej”. Po wtóre, trudno zarzucać powodowi działanie niezgodne z zasadami współżycia społecznego w sytuacji, gdy zaproponował ugodowe zakończenie sporu i to w kilku wariantach.

Sąd Okręgowy nie naruszył także art. 233 §1 k.p.c. ani art. 320 k.p.c., nie uwzględniając wniosku pozwanego o rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty. Ostatni

z powoływanych przepisów wyraźnie wskazuje, że takie działanie sądu możliwe jest wyłącznie w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Pozwany w tym zakresie powoływał się na zły stan swojego zdrowia psychicznego i podjęte w związku z tym leczenie. Pomijając nawet jednak fakt, iż okoliczność ta nie została wykazana w stopniu dostatecznym, nie sposób ewentualnej choroby apelującego uznać za wystraszającą przesłankę zastosowania art. 320 k.p.c. Z oświadczenia pozwanego złożonego na potrzeby postępowania w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych wynika, że nie ma on żadnego majątku ani dochodów.

Z kolei wyciągi z rachunku bankowego oraz deklaracje podatkowe wskazują, że przychody pozwanego są nikłe. Skarżący nie wskazuje także wiarygodnych źródeł pochodzenia środków na zapłatę powodowi ewentualnych rat. W tej sytuacji rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty oznaczałoby jedynie ograniczenie wierzytelności powoda z tytułu odsetek za opóźnienie przy braku jakiegokolwiek gwarancji, że raty te w istocie będą spłacane. Co najistotniejsze jednak, pozwany nie przedsięwziął żadnych starań, aby podjąć próbę ugodowego zakończenia sporu. Powód zaoferował trzy warianty ugody, w tym jeden przewidujący rozłożenie zadłużenia na 50 rat. Brak jakiegokolwiek reakcji na tę propozycję rodzi istotne wątpliwości co do woli uregulowania zaległych świadczeń w przypadku rozłożenia ich na raty w wyroku.

Nieuzasadniony okazał się również zarzut kwestionujący rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w zakresie kosztów procesu. Sam fakt złej kondycji finansowej pozwanego,

a nawet jego kłopotów zdrowotnych nie może uzasadniać odejścia od reguły wyrażonej w art. 98 §1 k.p.c. i przerzucenia kosztów prowadzenia postępowania sądowego na stronę wygrywającą. Gołosłowne przy tym, jak to zostało już wcześniej podniesione, pozostały twierdzenia skarżącego o niedaniu podstaw do wytoczenia przeciwko niemu powództwa o zapłatę.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Za podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego, które po stronie powoda ograniczyły się do wynagrodzenia adwokata przyjęto art. 98 §1 k.p.c. w zw. z art. 391 §1 k.p.c. oraz §6 pkt 6 w zw. z §13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

SSA Marek Boniecki SSA Andrzej Struzik SSA Elżbieta Uznańska